

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของกำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาจะขอนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผล

กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ อายุอยู่ในช่วงอายุ 30 ถึง น้อยกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.8 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็น ร้อยละ 42.2 ยศอยู่ในช่วงชั้นยศ ตั้งแต่ จ่าสิบตรี ถึง จ่าสิบเอก (พิเศษ) คิดเป็นร้อยละ 57.3 สถานภาพสมรสสมรสแล้ว โดยคิดเป็น ร้อยละ 59.4 ระดับเงินเดือน อยู่ในช่วง ชั้นเงินเดือนที่ 15,000 บาทถึง น้อยกว่า 25,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 65.1

ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบภาวะผู้นำ ของกำลังพลในกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ต่อรูปแบบภาวะผู้นำ ของกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก $\bar{X}=3.73$ ซึ่งสามารถเรียงลำดับได้จากมากไปน้อย ดังนี้ผู้นำแบบเผด็จการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ $\bar{X}=3.94$ ผู้นำแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยรองลงมาที่ $\bar{X}=3.68$ ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของกำลังพลในกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=3.61$

ผลการทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ, ระดับการศึกษา, ระดับชั้นยศ, สถานภาพสมรส และระดับเงินเดือนมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำลังกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์

สมมุติฐานที่ 1.1 ตัวแปรอิสระด้าน อายุ พบว่า ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการศึกษา จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย ข้อนี้

สมมุติฐานที่ 1.2 ตัวแปรอิสระด้าน ระดับการศึกษา พบว่า ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการศึกษา จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย ข้อนี้

สมมุติฐานที่ 1.3 ตัวแปรอิสระด้าน ระดับชั้นยศ พบว่า ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการศึกษา จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย ข้อนี้

สมมุติฐานที่ 1.4 ตัวแปรอิสระด้าน สถานภาพสมรส พบว่า ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการศึกษา จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย ข้อนี้

สมมติฐานที่ 1.5 ตัวแปรอิสระด้าน ระดับชั้นเงินเดือน พบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษา จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ข้อนี้

สมมติฐานข้อที่ 2 รูปแบบภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำลังพลกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์

สมมติฐานที่ 2.1 ผู้นำแบบอัตตาธิปไตยหรือเผด็จการ มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำลังพลกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษา จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อนี้

สมมติฐานที่ 2.2 ผู้นำแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำลังพลกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษา จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อนี้

5.2 อภิปรายผล

การศึกษา เรื่อง ถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์สามารถอภิปรายประเด็นสำคัญที่เกิดจากการศึกษาดังนี้

2.1 พิจารณาด้านภาวะผู้นำของกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์

2.1.1 ผู้นำแบบอัตตาธิปไตยหรือเผด็จการ กำลังพล เห็นว่าผู้นำลักษณะนี้ คือ ต้นแบบของผู้นำทางทหาร คือมีความเป็น เผด็จการ เป็นลักษณะผู้นำ ที่จะขับเคลื่อนองค์กรในหน่วยงานทหาร ให้เดินไปในแนวทางที่ถูกต้อง ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจากการศึกษาพบว่าผู้บังคับบัญชา ของหน่วยงาน เป็นผู้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานอีกทั้ง ยังมีอำนาจชี้ขาดในการสั่งการ และ ยังเป็นผู้ที่ตัดสินใจในทุกๆ กรณี จึงเป็นไปได้ว่า ผู้นำแบบเผด็จการเหมาะที่จะปกครองสังคมทหาร มากที่สุด

2.1.2 ผู้นำแบบประชาธิปไตย กำลังพล เห็นว่า ผู้นำลักษณะนี้ อาจเป็นส่วนหนึ่งในสถานการณ์ การปฏิบัติงานในปัจจุบันในหน่วยงานทหาร แต่อาจจะไม่เหมาะกับหน่วยงาน เนื่องจากเมื่อไม่มีผู้บังคับบัญชาที่ตัดสินใจเด็ดขาด การกิจอาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรหากแต่ในความต้องการของกำลังพล อาจต้องการให้ผู้บังคับบัญชา รับฟัง ข้อปัญหาในการปฏิบัติงานบ้าง

2.2 พิจารณา ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของ กำลังพลกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์

ปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส และระดับชั้นเงินเดือนมีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของ กำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ไม่แตกต่างกัน

2.2.1 อายุ ของกำลังพลที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของกำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในปัจจุบัน เป็นไปตามแนวทาง การปฏิบัติการทางทหาร ที่ไม่ใช่สงคราม เสียส่วยใหญ่ อันได้แก่ การช่วยเหลือประชาชน ช่วยเหลือภัยน้ำท่วม การขุดลอกคลองช่วยภัยแล้ง ทำให้ อายุ ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติการกิจ ตามงานที่ หน่วยเหนือสั่งการ

2.2.2 ระดับการศึกษา ของกำลังพลที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของ กำลัง พลกองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในปัจจุบัน การใช้งานกำลังพล ให้ตรงตาม วุฒิการศึกษา ที่ เรียนมานั้น อาจเป็นไปได้ น้อย เช่น กำลังพลส่วนใหญ่ จบชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นสายสามัญ ไม่ใช่สายอาชีพ การที่จะปฏิบัติงานเสริม ในลักษณะของสายอาชีพ เช่น ช่อมรดก เชื่อมเหล็ก อาจมีโอกาสน้อย ทั้งที่เป็นหน่วยทหารช่างสนามของกองทัพบก ที่สามารถปฏิบัติงานได้ตั้งแต่ ก่อสร้างอาคาร จนถึงสร้างถนน ก็ตาม

2.2.3 ระดับชั้นยศ ของกำลังพลที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของ กำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในปัจจุบัน งานในหน้าที่ ของทหาร จะใช้กำลังพลส่วนใหญ่ เป็น นายทหารชั้นประทวน ซึ่งก็คือ นายสิบ หรือ จ่า นั่นเอง โดยที่แม่กระทั่ง กลุ่มตัวอย่างเอง ยังมีนายทหารสัญญาบัตร หรือ ก็คือ นายร้อย ทั้งที่จบจาก โรงเรียนนายร้อย จปร. หรือผู้ที่ผ่านการทดสอบ เลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตร มีเพียง 13 คน หรือ ร้อยละ 6.7 เท่านั้น การปฏิบัติงาน จึงได้ผลไม่แตกต่างกัน เพราะงานในหน้าที่ ของกำลังพลชั้นผู้น้อย ไม่ต่างกัน

2.2.4 สถานภาพสมรส ของกำลังพลที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของกำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในปัจจุบันของกำลังพล ไม่ได้มีการปฏิบัติราชการสนามชายแดน มากนัก ทำให้เป็นการปฏิบัติงานแบบ เข้า-เย็น ตามเวลาราชการ ทำให้ปัญหาครอบครัว ไม่ได้มีผลกับการปฏิบัติงานในปัจจุบัน

2.2.5 ระดับชั้นเงินเดือน ของกำลังพลที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของกำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในปัจจุบัน รัฐบาลได้มีนโยบาย ขึ้นเงินเดือนกำลังพล ให้ชั้นผู้น้อยเทียบได้กับ ค่าแรงขั้นต่ำ อีกทั้ง ตามวุฒิการศึกษา ทำให้ ปัจจุบัน เงินเดือนของกำลังพลชั้นผู้น้อย ไม่ได้ น้อย เหมือนในอดีตที่ผ่านมา ทำให้ ผลต่อ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

2.3 พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของกำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ รูปแบบภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของ กำลังพล กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์ในภาพรวมอยู่

ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ องค์กร หรือ หน่วยงานทหาร มีวัฒนธรรม ในการเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา อยู่ในแบบธรรมเนียมทหาร อยู่แล้ว ทำให้ เมื่อที่จะต้องปฏิบัติภารกิจ หรือ งานต่างๆ เมื่อมีคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา จะปฏิบัติงาน ได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพ

2.3.1 ผู้นำแบบอัตตารูปไทยหรือเผด็จการ

จากการวิจัย พบว่า ผู้นำแบบอัตตารูปไทยหรือเผด็จการ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระดับ น้อย พบว่า กำลังพลเห็นว่าการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ส่วนหนึ่ง ต้องขึ้นอยู่กับ ภาวะผู้นำแบบ เผด็จการด้วย ซึ่งตรงกับ คุณลักษณะทหาร โดยทั่วไป และ กำลังพลต้องมี วินัย ในการเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา จึงจะปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของ โกสุมภ์ ว่องกสิกรณ์ (2534) พบว่าครูฝึกพอใจให้ผู้บริหารใช้ภาวะผู้นำหลายรูปแบบแตกต่างกันไปตามลักษณะขอบเขตงาน โดยให้ใช้ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ ในงานด้านการปฏิบัติและแก้ปัญหาในกรณีวิกฤติ

2.3.2 ผู้นำแบบประชาธิปไตย

จากการวิจัย พบว่าผู้นำแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระดับ ปานกลางอาจแสดงให้เห็นว่า ผู้นำลักษณะนี้ ยังมีในหน่วยทหาร โดยที่ ในหน่วยทหาร ก็ไม่ได้เป็นเผด็จการเสมอไป ซึ่งอาจเป็นเพราะ ในหน่วยงาน มีความไว้วางใจกำลังพลให้สามารถปฏิบัติงานได้เอง ผู้บังคับบัญชา มั่นใจในตัวผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเฉพาะกำลังพลที่มีประสบการณ์ ในงานในหน้าที่ ที่ตนเองได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550) ที่ว่าผู้นำแบบประชาธิปไตยนี้มักใช้ได้ดีในสถานการณ์ที่ตัวผู้นำเอง ไม่แน่ใจต่อเป้าหมายและทิศทางในอนาคตขององค์กร จึงจำเป็นต้องพึ่งพาพนักงานที่มีประสบการณ์สูงเพื่อขอความคิดเห็นและคำแนะนำ อย่างไรก็ตาม ผู้นำแบบนี้มักใช้ได้ดีค่อนข้างน้อยในกรณีที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีศักยภาพ ขาดความรู้ความสามารถและขาดประสบการณ์ที่จะให้ความคิดเห็นและคำแนะนำที่เหมาะสมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำแบบนี้ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ สถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้นำรูปแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ซึ่งดีกว่าผู้นำแบบเผด็จการที่ได้ในระดับน้อย ซึ่งขัดแย้งกับภาพลักษณ์ของทหาร ในสายตาของประชาชน และ ของสังคมว่า ต้องเป็นเผด็จการนั้น อาจเป็นไปได้

ได้ว่า ถ้าต้องการให้ได้ซึ่งประสิทธิภาพการปฏิบัติงานควรใช้แบบประชาธิปไตยมากกว่า โดยเฉพาะถ้ากับผู้บังคับบัญชาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ดังกล่าวสูงกว่าตัวผู้บังคับบัญชาโดยตรง ทั้งยังมีความเก่ง ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ในขณะที่ผู้บังคับบัญชาอาจไม่ถนัด หรือไม่มีประสบการณ์มากพอ ที่จะตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด ทั้งนี้ในสถานการณ์ปกติ ที่ไม่เร่งด่วน อาจมีเวลามากพอที่จะระดมความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชา ย่อมที่จะได้แนวความคิด และแนวทางการปฏิบัติที่สมเหตุสมผล ในการประกอบการตัดสินใจเพื่อที่จะสร้างการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ได้ดีกว่า

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นวิจัยที่ควรมีการศึกษาในครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

3.2.1 ผู้เกี่ยวข้องจึงควรทำการศึกษาในเรื่องดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อนำมาใช้วัดระดับประสิทธิภาพในหน่วยงานต่อไป

3.2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติม เช่น ลักษณะของงานที่ทำ อาชวราชการ แขนงวิชาที่จบการศึกษา สถาบันการศึกษา เช่น โรงเรียนนายสิบทหารบก โรงเรียนช่างฝีมือทหาร หรือแม้กระทั่ง สอบบรรจุ โดยตรงจาก กองทัพบก ฯลฯ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงควรทำการศึกษาต่อไปโดยจำแนกประเภทของกำลังพลเพิ่มเติม เพื่อนำข้อค้นพบไปแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานในหน่วยงานต่อไป

3.2.3 ควรตั้งคำถามในเชิงบวกและลบคละกัน ไป เพื่อผลของระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด